

Kouluttajan ohje kaikille vapaaehtoisille yhteiset taidot: Vuorovaikutus

Johdanto moduulin kouluttamiseen

Pidät käsissäsi Suomen Punaisen Ristin uutta vapaaehtoisuuskoulutuksen vuorovaikutusmoduulin, Hei!-moduulin, toteutusohjetta. Moduuli on yksi ensimmäisistä koulutuksista, joihin uusi vapaaehtoinen Punaisessa Ristissä pääsee osallistumaan. Hei! -moduuli on innostava, toiminnallinen ja täynnä tekemistä. Osallistujat oppivat ja oivaltavat tekemällä, kokeilemalla ja vuorovaikuttamalla. Tämä vaatii osallistujilta innostumista, rohkeutta toimia ja halua oppi, sekä kehittyä yhdessä. Aivan kuten toimiminen vapaaehtoisena Punaisessa Ristissä muutenkin!

Kaikki vapaaehtoisille yhteisten taitojen moduulit ovat rakenteeltaan samankaltaisia. Kun otat haltuun yhden moduulin, osaat varmasti ottaa haltuun muutkin yhteiset moduulit. Moduulit on pyritty tekemään saman mittaisiksi, jolloin niitä on helppo yhdistellä yhteen koulutuspäivään kolmesta neljään erilaista. Kaikkia moduuleita voi kouluttaa sama kouluttaja tai päivän aikana kouluttajat voivat vaihtua.

Hei! -moduulin kouluttaminen pitää sisällään joitakin tärkeitä elementtejä ja tarkkuuden paikkoja. On tärkeää, että olet valppaana ja luet ryhmää, sen vuorovaikutusta ja aktiivisuutta, annat ja rajaat puheenvuoroja sekä ohjaat oppimista kysymyksillä. Tämä siksi, jotta kurssin oppimistavoitteet tulevat varmasti moduulin päätyttyä täytetyksi.

Me moduulin kehittäjät kokosimme sinulle muutamia huomioita toimintasi tueksi ja koulutuksen onnistumiseksi:

- Moduulin toteutusohje alkaa moduulin rakenteen ja ajankäytön esittelyllä. Saat nopealla silmäyksellä käsityksen koulutuksessa käytävistä tärkeimmistä teemoista ja niihin käytettävästä ajasta. Tämä antaa ensimmäisen käsityksen koulutuksen tärkeimmistä opittavista asioista.
- Seuraavaksi toteutusohjeessa pureudutaan moduulin tavoitteisiin: olemme avanneet melko yksityiskohtaisestikin mitä osallistujan tulee moduulin käytyään vähimmilläänkin osata ja hallita, kun hän toimii Punaisen Ristin vapaaehtoisena.
- Tavoitteiden jälkeen pureudutaan varsinaiseen koulutusmoduulin toteutukseen, ohje johdattaa sinut selkeästi ja yksinkertaisesti läpi moduulin. Tämän koulutuksen tärkein anti on yhdessä harjoittelu ja harjoitusten napakka, tietopitoinen purkaminen. Siispä toivomme, että perehdyt harjoituksiin hyvin, ennen kuin lähdet koulutusta vetämään.
- Draamamenetelmät ja rooleihin asettuminen voivat toisinaan herättää vahvojakin tunteita. Voi olla hyvä ajatus sopia osallistujien kanssa koulutustilasta paikka, jonne voi tarvittaessa mennä odottamaan harjoituksen päättymistä, jos osallistuminen tuntuu mahdottomalta.
- Toivomme, että luotat itseesi kouluttajana ja uskallat tarvittaessa poiketa toteutusohjeesta. Jos jokin asia vaatii enemmän harjoitusta tai keskustelua, toivomme, että rohkenet viipyillä harjoituksessa ja aiheessa, vaikka se tarkoittaisi, että jotakin harjoitusta ei välttämättä ehditä toteuttaa. Voit tällöin hyvin nivoa tavoitteiden teemoja saman harjoituksen alle purkukeskustelujen avulla. Hyvä apu tähän on käyttää kysymyksiä, jotka alkavat esimerkiksi ”entäpä jos...?” tai ”mitä teidän mielestänne tapahtuu/ olisi syytä tapahtua/ tehdä jos...?”.

Tervetuloa kouluttamaan Hei! -moduulia, toivottavasti pääset oivaltamaan ja innostumaan osallistujien kanssa!

Iloisin terveisin, Moduulin kehittäjät

1. Rakenne ja ajankäyttösuunnitelma (yhteensä 145 min = 2,5 h):

Esittäytyminen ja tavoitteet (5 min)
Ensikohtaaminen (20 min)
Kuunteleminen (15 min)
Yhdenvertainen toimiminen (30 min)
Tauko (10 min)
Kohtaaminen käytännössä (45 min)
Kiittäminen (10 min)
Yhteenveto ja palaute (10 min)

2. Tavoitteet

A) Osallistujalle

Hei! -moduuli antaa valmiuksia erilaisiin pikakohtaamisiin messuilla, kampanjoissa, rekrytoinnissa, ryhmässä toimimiseen ja autettavan kohtaamiseen.

Koulutuksen jälkeen osallistuja osaa

- pysäyttää ihmisiä pysähtymään ja kuulemaan/kuuntelemaan ja keskustelemaan vapaaehtoistoiminnasta.
- ja uskaltaa toimia uusien ihmisten vastaanottajana ryhmässä.
- kertoa vapaaehtoistoiminnasta tuntemattomille ihmisille.
- käsitellä pettymyksen tunteita, mikäli kuulija ei kiinnostu vapaaehtoistoiminnasta.

B) Kouluttajalle oman toiminnan suunnittelun/ohjaamisen tueksi

Koulutuksen jälkeen osallistuja osaa

- soveltaa yhdenvertaisen kohtaamisen taitoja toimiessaan ryhmän jäsenenä, kohdatessaan uuden ihmisen tai kohdatessaan autettavan.
 - Osallistuja osaa ja uskaltaa ottaa katsekontaktin, hymyillä ja tervehtiä kätellen.
 - Osallistuja tunnistaa ja tunnustaa erilaisia ihmisiä ja ihmisryhmiä ja ymmärtää että vapaaehtoisena toimiessaan hän kohtaa jokaisen ihmisen yksilönä, arvostavasti ja kunnioittaen.
 - Osallistuja tietää kohtaamisiin liittyvästä vatiolovelvollisuudesta ja osaa soveltaa sitä käytäntöön kohtaamisissaan.
- kuunnella ja kuulla toista henkilöä.
 - Osallistuja osaa tunnistaa, kun toisella ihmisellä on sanottavaa.
 - Osallistuja antaa toiselle ihmiselle tilan asiansa kertomiselle.
 - Osallistuja reagoi kuulemaansa.
- kiittää ja ottaa vastaan kiitosta.
 - Osallistuja tunnistaa ja tiedostaa kiittämisen merkityksen ja osaa antaa esimerkin asiallisesta tavasta kiittää.
 - Osallistuja osaa kiittää kohtaamaansa ihmistä hänen teoistaan tai tekemättä jättämisestään ihmisen taustasta, iästä ja asemasta riippumatta.
 - Osallistuja osaa pysähtyä ja kuunnella hänelle osoitetun kiitoksen sekä reagoida kiitokseen ystävällisesti.
- ohjata omaa vuorovaikutustyyliään Punaisen Ristin periaatteiden mukaisesti.
 - Osallistuja ymmärtää kuinka Punaisen Ristin periaatteet ohjaavat vapaaehtoisen tapaa toimia ja kohdata muita ihmisiä.
 - Osallistuja arvostaa Punaisen Ristin periaatteiden toiminnalle tuomaa selkeää viitekehystä: jokainen ihminen kohdataan tasapuolisesti ja inhimillisesti yksilönä olipa kyseessä toinen vapaaehtoinen, autettava, työntekijä, lapsi tai aikuinen.

- Osallistuja haluaa sitoutua Punaisen Ristin periaatteisiin ja näyttää/osoittaa sen toiminnallaan.

Toteutusohje

1) Esittäytyminen ja tavoitteet (5 min)

Tavoitteet kouluttajalle: kohdata jokainen osallistuja, antaa ensimmäinen esimerkki avoimesta ja Punaisen Ristin periaatteiden sekä arvojen mukaisesta kohtaamisesta, varmistaa että jokainen kurssilainen tietää moduulin tavoitteet ja että jokainen osallistuja tietää turvallisuusohjeet.

Toteutus:

Kouluttaja toivottaa tilan ovella jokaisen henkilökohtaisesti tervetulleeksi kättelemällä.

Kouluttaja kertoo Hei! -moduulin tavoitteet, ajankäytön ja turvallisuusohjeet (**Huom!** kouluttajan tulee ottaa selvää kurssipaikan turvallisuusohjeista ennen kurssin alkua: hätäpoistumistiet, alkusammutus jne).

2) Ensikohtaaminen (20 min)

Tavoitteet kouluttajalle: oivalluttaa osallistuja herkistämään aistejaan kohtaamisia varten (kuulo, näkö) ja saada osallistuja osallistumaan ensimmäisiin lyhyisiin harjoituksiin aktiivisesti.

Toteutus: Kouluttaja valitsee ja toteuttaa 1-3 harjoitusta ajankäytön ja ryhmän koon mukaan.

Nimenvaihtokättely

Kouluttaja ohjaa osallistujat liikkumaan vapaasti koulutustilassa. Kohdatessaan toisen osallistujan he ottavat katsekontaktin, tervehtivät kätellen ja kertovat etunimen. Osallistujat vaihtavat kätellessä nimiä: seuraavassa kohtaamisessa osallistujan on kättelyn yhteydessä esittäytyttävä äsken kuulemallaan nimellä! Kulkemista, kättelyä ja esittäytymistä uudella nimellä jatketaan, kunnes osallistuja saa oman nimensä takaisin, tällöin hän saa mennä takaisin omalle paikalle odottamaan harjoituksen loppumista.

Eri kulttuurien tervehdykset

Osallistujat liikkuvat opetustilassa vapaasti ja kouluttaja ”pysäyttää liikkumisen” ja pyytää osallistujia tervehtimään 1) saksalaisittain 2) italialaisittain 3) japanilaisittain jne. Kierrosten välissä osallistujat jatkavat liikkumista, kunnes kouluttaja pysäyttää liikkumisen ja ohjeistaa seuraavan tavan tervehtiä.

Katse, sanallinen kontakti, kosketus

Osallistujat liikkuvat opetustilassa vapaasti (musiikin tahtiin) ja kun kouluttaja pysäyttää liikkumisen, hän pyytää osallistujia tervehtimään lähintä ihmistä katsekontaktilla. Osallistujat jatkavat liikkumista, kunnes kouluttaja pyytää osallistujia luomaan sanallisen kontaktin lähimpänä olevaan henkilöön. Liikkuminen jatkuu, kunnes kouluttaja pysäyttää tilanteen ja

pyytää osallistujia ottamaan kontaktin fyysisellä kosketuksella (kädenojennus, halaus, taputus olalle jne.) lähimpään henkilöön.

Kysymyksiä harjoituksen purkuun:

- Miltä harjoitus tuntui?
- Mikä oli haastavinta?
- Mitä huomioita teit harjoituksen aikana itsestäsi ja toiminnastasi?
- Mitkä asiat tekevät tervehtimisestä aidon ja mukavan oloinen?
- Miksi tervehtiminen on tärkeää?

Kouluttaja peilaa harjoitusta oppimistavoitteisiin ja varmistaa, että osallistajat ymmärtävät, että

- On tärkeää ottaa katsekontakti tervehtiessä ja oman nimen sanomisen lisäksi keskittyä kuulemaan toisen henkilön nimi.
- Ystävällinen ja iloinen asenne auttaa tilanteessa. Tarvittaessa tervehtiessä voit vielä toistaa kuulemasi nimen, jolloin se voi jäädä paremmin mieleesi.
- Fyysinen tai hyvin läheinen kontaktin ottaminen heti kättelyssä saattaa tuntua epämiellyttävältä. Voi olla hyvä aloittaa katsekontaktilla, jatkaa sanallisella ja jos tarve tai tilanne sen sallii, niin fyysinen kontakti loppuun.

3) Kuunteleminen (15 min)

Tavoitteet kouluttajalle: kiinnittää osallistujan huomio kuuntelussa tärkeisiin taitoihin. Ohjata kuuntelijaa keskittymään viestin sisältöön. Tutustuttaa osallistuja dialogisen vuorovaikutuksen periaatteisiin.

Tarvikkeet: tietokone, nettiyhteys, av-laitteet TAI osallistujien matkapuhelimet/ pädit.

Harjoituksessa käytetään Punaisen Ristin videota, jossa avustustyöntekijä kertoo arjen työstään pakolaisleirillä Bangladeshissa. Video löytyy Youtubesta nimellä "Avustustyöntekijänä pakolaisleirillä".

Suora linkki on: <https://www.youtube.com/watch?v=5BEMBC7leYo&t=23s>

Toteutus: Kouluttaja ohjaa osallistajat katsomaan Punaisen Ristin videon "Avustustyöntekijänä pakolaisleirillä". Kouluttaja voi tarkentaa, että tehtävässä on tarkoitus "vain" kuunnella. Katsomiskerran jälkeen kouluttaja pyytää osallistujia keskustelemaan hetken vierustoverin kanssa siitä, mitä videosta jäi mieleen. Kouluttaja kerää yhteiseen keskusteluun muutamia kommentteja. Seuraavaksi käydään yhteinen purkukeskustelu liittyen nimenomaan kuuntelemiseen (ei videon sisältöön):

- **Miltä kuunteleminen tuntui?**
- **Kuulitko videosta samoja asioita kuin parisi?**
- **Minkälaisia havaintoja teit itsestäsi kuuntelijana?** Jaksoitko keskittyä, kiinnititkö huomiosi yksityiskohtiin, pohditko delegaatille esitettäviä kysymyksiä tmv?
- **Miksi Punaisen Ristin vapaaehtoisena toimiessa on tärkeää kuunnella?**
- **Miten kuunteleminen vaikuttaa käymääsi keskusteluun?**
- Kuuntele itseäsi:
 - Mitä sinussa tapahtuu, kun toiset puhuvat?
 - Millaisia kokemuksia sinussa herää?
 - Mikä on sinulle uutta ja kiinnostavaa?
 - Mikä ärsyttää?

- Mitä sinun on vaikea ymmärtää?
- Mitä toimintayllykkeitä tunnistat itsessäsi?

Purkukeskustelun yhteydessä kouluttaja varmistaa, että nämä seikat tulevat esiin oman kuuntelutaidon parantamiseksi:

- **Kuvittele omassa mielessäsi tapahtumat ja tilanteet, joista toiset puhuvat.**
- **Yritä hahmottaa toisen ihmisen kertoma tarinana, jossa on alku, keskikohta ja loppu.**
- **Kiinnitä huomio toisten puheessa ilmenevien kokemusten eri ulottuvuuksiin: havaintoihin, ajatuksiin, muistoihin, tunteisiin ja kuvitelmiin.**

Harjoituksen lopuksi kouluttaja varmistaa, että osallistujat ymmärtävät, kuinka tärkeää on kuunnella ja kuulla toista. Jokaisella täytyy olla mahdollisuus kertoa rauhassa omista näkemyksistään. On tärkeää, että emme keskeytä toisiamme emmekä supise vierustoverin kanssa.

4) Yhdenvertainen toimiminen (30 min)

Tavoitteet kouluttajalle: Harjoitus avaa keskustelun ja osoittaa käytännönläheisesti, kuinka ennakkoluulot vaikuttavat ihmisten välisiin kohtaamisiin ja kommunikointiin.

Tarvikkeet: irti leikatut (laminoidut) ominaisuuslaput, maalarinteippiä. HUOM! Tulosta laput tarpeeksi isolla fontilla. Rednetin SPR Vapaaehtoisokouluttajien ryhmässä löytyy tulostettava lista ominaisuuksista.

aamu- uninen	iltavirkku	aikaansaava	puhelias	luonto- ihminen
tee-se-itse	eläinrakas	järjestelijä	tarkka	askartelija
retkeilijä	numeroita rakastava	terveysintoilija	pohtija	humoristi
hitaasti lämpiävä	äänekäs	innostuja	pettynyt	yli- innokas
urheiluhullu	käden- taitoinen	hiljainen	viluinen	ulkoilma- ihminen
flunssainen	viherpeukalo	energinen	huolestunut	siisti

Toteutus: Kouluttaja pyytää osallistujia piiriin ja sulkemaan silmänsä. Kouluttaja ”leimaa” osallistujat kiinnittämällä jokaisen otsaan ominaisuuden maalarinteipillä. Kouluttaja kertoo, että lapuilla kukin osallistuja on leimattu tietyn yksittäisen ominaisuuden edustajaksi.

Tähdennä, että tehtävä vaatii rooleihin heittäytymistä, kyseessä ei ole kenenkään todellinen ominaisuus.

Kouluttajan kiinnitettyä lapun jokaisen otsaan osallistujat saavat avata silmänsä ja katsoa ympärilleen puhumatta. Lapuissa lukevia sanoja ei saa sanoa ääneen harjoituksen aikana.

Osallistujien tehtävänä on kuvitella, että he tapaavat uusia ihmisiä Punaisen Ristin vapaaehtoisena ollessaan. Osallistujat kulkevat tilassa, kättelevät ja keskustelevat toistensa kanssa. Keskusteluiden aikana on tarkoitus saada vihjeitä omasta ominaisuudesta. Ohjeista osallistujia siitä, mistä teemasta he keskustelevat, teema voi olla esim. oman vapaaehtoistoiminnan esittely toiselle, mukaan pyytäminen, yhteistyömahdollisuuksien löytäminen jne. Osallistujien tulee ilmaista itseään puhuen, ilmeillä ja eleillä. **Ominaisuuksia ei saa lukea eikä sanoa ääneen**, mutta keskusteluissa tulee antaa muita vihjeitä.

Kouluttaja tiedustelee tehtävän edetessä, kuinka moni on selvittänyt oman leimansa. Kun kaikki ovat valmiita, osallistujat pyydetään takaisin rinkiin. Nyt jokainen voi vuorollaan arvata oman leimansa. Arvauksen jälkeen lapun voi irrottaa otsasta ja katsoa, arvasiko oikein. Samalla osallistujat voivat kertoa, miltä toisilta saama kohtelu tuntui.

Harjoituksen draamaosuuden päätyttyä kouluttajan on hyvä muistuttaa osallistujille, että rooli on ohi ja kyse oli kuvitteellisesta leimasta.

Lopuksi kouluttaja ohjaa keskustelua harjoituksen kulusta ja sen herättämistä ajatuksista ja tunteista.

Apukysymyksiä:

- Millaisia tunteita tehtävä herätti?
- Miltä tietynlaisen leiman saaminen tuntui?
- Miltä saamasi kohtelu tuntui?
- Millaista oli kohdella muita tietyn piirteen perusteella?
- Millaisista viesteistä sinulle valkeni, kuka olet?
- Kuinka helppoa tai vaikeaa tietynlaisen leiman/maineen saaminen on? Kertokaa esimerkkejä. Miten tämä vaikuttaa ikävän kohtelun kohteena olevaan ihmiseen?
- Kuinka tietynlaisen leiman saaminen vaikuttaa ihmisen elämään?
- Kuinka ennakkoluulot vaikuttavat tapaamme kohdata ja kohdella muita ihmisiä?
- Miten tuntematon ihminen kannattaa kohdata?

HUOM! Tehtävän tarkoituksena ei ole osoittaa tai vahvistaa osallistujien henkilökohtaisia ominaisuuksia, vaan rohkaista pohtimaan, miten ennakkoluulot vaikuttavat ihmisten välisiin kohtaamisiin ja kommunikointiin.

Lähde: Olet leimattu! (www.eivihapuheelle.fi sivulla vierailtu 1.10.2018)

TAUKO (10 min)

5) Kohtaaminen käytännössä -harjoitus, 45 min (harjoitus 30 min + purku 15 min)

Tavoitteet kouluttajalle: luoda onnistunut simulaatioharjoitus, jonka avulla osallistuja valmistautuu todellisiin vuorovaikutustilanteisiin ja kohtaamisiin, jotka ovat tyyppillisiä

Punaisen Ristin vapaaehtoisena toimiessa. Antaa tilaa ja aikaa harjoitella mukaan innostamista, yhteistyökumppaneiden löytämistä ja apua tarvitsevan henkilön kohtaamista.

Tarvikkeet: neljän rastin nimet irti leikattuina ja laminoituina, kunkin pisteen roolit irti leikattuina ja laminoituina, jäsenesitteitä/ muita järjestön esitteitä, esittelypisteen punainen pöytäliina, valkoinen kaitaliina järjestön tunnuksella, vapaaehtoisliivi messulla olevalle vapaaehtoiselle, kahvitermos ja kahvikuppeja, järjestön pinssi, kysymyslappuja Punaisen Ristin toiminnasta, nimikyltit rasti 3:n roolihahmoille.

Toteutus: Kouluttaja valmistelee koulutustilaan neljä rastipistettä riittävän etäälle toisistaan. Kullekin rastille kouluttaja laittaa rastin nimen, roolilaput sekä rooleihin/ tilanteeseen sopivaa rekvisiittaa. Mikäli osallistujamäärä ei riitä neljään ryhmään, kouluttaja jättää pois yhden rastin.

Kouluttaja jakaa osallistujat neljään ryhmään (mielellään 3-5 hlö/ ryhmä). Kukin ryhmä kiertää kaikki rastit vuorotellen, aikaa rastilla on noin 1 min valmisteluun ja 5 min itse kohtaamiseen. Jokaisella rastilla on eri teema sekä erilaisia rooleja, joiden avulla harjoitellaan kohtaamista. Kouluttajan on tärkeä muistuttaa, että harjoituksessa osallistujat asettuvat erilaisiin rooleihin, eivätkä esitä itseään. On myös tärkeää muistuttaa, että rasteilla harjoitellaan kohtaamista ja vuorovaikutusta, ei tarvitse osata asiasisältöä ja tietää kaikkea Punaisesta Rististä. Näin osallistujien on helpompi ja kevyempi asettua rooliin ja toimia roolin raamien mukaan. Kullakin rastilla kohtaamista harjoitellaan noin viisi minuuttia, sitä ennen voi antaa osallistujille noin minuutin aikaa asettua rooliinsa ja sopia etenemisestä muiden roolihahmojen kanssa.

Kouluttaja voi vihjata, että joku voi ottaa omassa roolissaan hieman kriittisemmän roolin, hän ei ehkä ole niin kiinnostunut tulemaan mukaan toimintaan tai valmiina yhteistyöhön. Tällöin osallistujat pääsevät harjoittelemaan myös pettymyksen tunnetta, mikäli vastaanottaja ei lämpene Punaisen Ristin toiminnalle.

Huomio kouluttajalle: varmista, että jokainen ryhmäläinen saa harjoitella kohtaamista kummassakin roolissa (Punaisen Ristin edustajana ja uutena vapaaehtoisena jne.) ainakin yhdellä rastilla.

Rasti 1. SPR:n edustaja messuilla rekrytoi uusia jäseniä ja vapaaehtoisia Punaiseen Ristiin
Rooli 1: SPR:n edustaja messupisteellä (rekrytoi ja innostaa mukaan)
Rooli 2: SPR:n edustaja messupisteellä (rekrytoi ja innostaa mukaan)
Rooli 3: SPR:n edustaja messupisteellä (rekrytoi ja innostaa mukaan)
Rooli 4: messukävijä, jota houkuteltaan SPR:n jäseneksi ja vapaaehtoiseksi
Rooli 5: messukävijä, jota houkuteltaan SPR:n jäseneksi ja vapaaehtoiseksi

Rasti 2. Punaisen Ristin toimintaryhmän vetäjä vastaanottaa uuden vapaaehtoisen mukaan toimintaan esimerkiksi ystäväryhmän tapaamisessa
Rooli 1: SPR:n toimintaryhmän vetäjä

Rooli 2: netin kautta ilmoittautunut uusi vapaaehtoinen, joka tulee ensimmäistä kertaa mukaan toimintaan
Rooli 3: SPR:n toimintaryhmän vetäjä
Rooli 4: Nälkäpäiväkerääjänä toiminut henkilö, joka haluaisi aloittaa säännöllisemmän vapaaehtoistoiminnan osastossa

Jos ryhmä on isompi, voi osallistujille jakaa enemmän uusien vapaaehtoisten rooleja.

Rasti 3. Paikallisen Punaisen Ristin osaston edustaja kunnan järjestämässä järjestöillassa. Tapaamisen tavoitteena on löytää yhteistyötä eri järjestöjen ja toimijoiden välillä kunnan alueella.
Rooli 1: Punaisen Ristin Kaitlahden osaston hallituksen jäsen
Rooli 2: Punaisen Ristin Kaitlahden osaston EA-ryhmän vetäjä
Rooli 3: Kaitlahden kunnan virkistystoiminnan päällikkö
Rooli 4: Kaitlahden VPK:n edustaja

Jos ryhmä on isompi, voi osallistujille jakaa jonkun muun järjestön tai kunnan edustajan roolit.

Rasti 4. Kohtaat kauppakeskuksen edessä harhailevan selkeästi muistisairaana vanhuksen, joka tarvitsee apua
Rooli 1: Auttaja, joka toimii omaishoitajana ja on Punaisen Ristin aktiivi
Rooli 2: Toiseksi paikalle osuva sivullinen
Rooli 3: Muistisairas vanhus
Rooli 4: Muistisairaana vanhuksen omainen (tavoittelee vanhusta puhelimitse)

Jos ryhmä on isompi, voi osallistujille jakaa enemmän sivullisten rooleja.

Kouluttaja seuraa ryhmien työskentelyä ja kiinnittää erityisesti huomiota siihen, että aktiivisia rooleja vaihdetaan eri pisteillä. Kouluttaja pitää osallistujat tietoisina kunkin pisteen harjoitteluun käytettävissä olevasta ajasta.

Lopuksi harjoitus käydään yhteisesti läpi. Osallistujat jäävät viimeiselle pisteelle tai siirtyvät kouluttajan ohjaamana yhteiseen purkuun.

Purkukeskustelun voi esimerkiksi käydä fläppityöskentelynä läpi. Kouluttaja kirjoittaa fläpille rastin otsikon (messupiste, osastoilta, kunnantalolla, auttaminen) ja käy piste kerrallaan läpi ajatuksia, ideoita ja huomioita osallistujien kanssa.

Apukysymyksiä:

- Mitä havaintoja teitte kohtaamisessa?
- Minkälaisia asioita painoitte/ mitkä asiat toistuivat kohtaamisissa?
- Mitkä asiat ovat tärkeitä jokaisessa kohtaamisessa?
- Miten sinun oma käyttäytyminen eroaa erilaisissa kohtaamisissa?
- Mitä havaintoja teitte itsessänne, mikäli vastaanottaja ei ollut niin kiinnostunut?

- Miten voi käsitellä pettymyksiä, jotta jaksaa seuraavaan kohtaamiseen?

HUOM! Osallistujan tulee harjoituksen jälkeen tietää kohtaamisiin liittyvästä vaitiolo-velvollisuudesta.

6) Kiittäminen (10 min)

- Osallistajat työskentelevät samoissa ryhmissä kuin edellisessä harjoituksessa (Kohtaaminen käytännössä). Jokaiselle osallistujalle jaetaan paperi. Kouluttaja ohjeistaa osallistujia kirjoittamaan paperin yläreunaan oman nimen. Tämän jälkeen paperit kierrätetään myötäpäivään oman ryhmän jäsenillä: kukin ryhmän jäsen kirjoittaa jokaiselle oman ryhmän henkilölle tämän paperiin kiitoksen/ kehu/ positiivisen palautteen henkilön toiminnasta/ aktiivisuudesta koulutuksessa.
- Viimeisen kirjoittajan kohdalla luetaan toisen osallistujan kiitospaperi hänelle ääneen, kiittäen tätä. Tämän jälkeen osallistuja saa paperin itselleen.

7) Yhteenveto ja palaute (10min)

- Jokainen miettii, missä on hyvä ja mitä aikoo kehittää itsessään (kahden värisiä post it -lappuja). Kouluttaja voi alustaa tehtävän kirjoittamalla esimerkkejä kahdelle eri väriselle paperille. Jos Hei! -moduuli pidetään olemassa olevassa ryhmässä, post it-laput kerätään fläppipaperille ryhmän tilan seinälle. Jos kurssilaiset ovat eri osastoista, saa jokainen omat post it -laput itselleen.